

FORSKRIFT FOR GRADEN DOCTOR PHILOSOPHIAE (DR.PHILOS.) VED NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET (NTNU)

Hjemmel: Fastsatt av styret ved NTNU 21.01.2014 med hjemmel i lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-9 nr. 7.

§ 1 Målsetting

Doctor philosophiae (dr.philos.) er en ikke-veiledet grad. Doktorgraden skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og arbeidsmåte.

§ 2 Retten til å fremstille seg

Rett til å fremstille seg til prøven for doktorgraden har den som har oppnådd eksamen av høyere grad.

Fakultetet kan gi søkere som på annen måte har godtgjort tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag, adgang til å framstille seg til doktorgradsprøven. Avhandlingen skal ikke bedømmes før slik tillatelse er gitt. Fakultetet vurderer søkerens forhåndskvalifikasjoner og fatter vedtak på grunnlag av søkerens dokumentasjon av tidligere studier og vitenskapelige arbeider, jf. § 5. Fakultetet kan stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet. Søknaden fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet.

Den som ikke er norsk statsborger eller statsborger i annet nordisk land, har rett til å fremstille seg for prøven dersom vedkommende fakultet etter begrunnet søknad og innstilling fra det aktuelle fagmiljø gir tillatelse til dette. Slik adgang kan innvilges dersom avhandlingen

- behandler emner eller bygger på materiale som har direkte tilknytning til Norge,
- har sterk tilknytning til norsk forskning innen fagområdet,
- er utført under opphold ved norsk universitet eller forskningsinstitutt, eller i særlig kontakt med norske forskere.

§ 3 Avhandlingen

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering og metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av master eller hovedfagsoppgave eller tilsvarende. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener.

Til bedømmelse som enkeltarbeid kan ikke antas arbeid som har vært godtatt som master- eller hovedoppgave, eller som magister- eller lisensiatavhandling, eller som er belønnet med medalje for besvarelse av en av universitetets prisoppgaver, med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider.

Flere mindre arbeider kan godkjennes som deler av doktorgradsavhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides en innledning (kappe) som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Del av fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf. 4. ledd) forutsatt at kandidatens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres. I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidaten og medforfatterens innsats i hvert enkelt arbeid, og samtykke fra medforfatter(e). Kandidatens selvstendige bidrag i arbeidet må kunne identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som er til vurdering for doktorgraden ved et annet lærested kan ikke samtidig innleveres for bedømmelse ved NTNU.

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er bedømt og funnet verdig eller ikke verdig til forsvar for en doktorgrad ved et annet lærested, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse ved NTNU, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at fakultetet har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen, jf. § 9. Bedømmelse på ny kan bare finne sted én gang. Dette gjelder ikke ved mindre omarbeiding etter § 7.2.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Dersom det ønskes benyttet annet språk, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen. Det fakultetet som har ansvaret for bedømmelsen, fatter avgjørelse om dette.

§ 4 Tildeling av doktorgrad

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- a) Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas
- b) To godkjente prøveforelesninger.

§ 5 Innlevering

Innlevering av avhandlingen og anmodningen om å få arbeidet bedømt for doktorgraden stiles til fakultetet og vedlegges bekreftet kopi av vitnemål som viser avlagte eksamener og grader. Hvis kandidaten er i tvil om hvilket fakultet avhandlingen bør bedømmes ved, kan henvendelsen stiles til rektor. Hvis det kreves særskilt tillatelse, jf. § 2, skal søkeren

dokumentere sine studier og legge ved tidligere vitenskapelige arbeider. Slik søknad fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet. Ikke-nordiske statsborgere skal ved innlevering fremme en begrunnet søknad om adgang til bedømmelse for graden. Søknad om godkjenning av annet språk i avhandlingen enn de foreskrevne, jf. § 3, fremmes ved innlevering av avhandlingen.

Kandidaten sender sammen med avhandlingen en skriftlig egenerklæring om at avhandlingen eller deler av denne ikke er eller har vært innlevert til bedømmelse for doktorgrad ved annen norsk eller utenlandsk institusjon.

Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke holder høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité, eller dersom avhandlingens tema klart faller utenfor fakultetets forskningsområder

Avhandlingen leveres i fem (5) eksemplarer og i innbundet eller heftet stand.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det kan godkjennes til å forsvares for doktorgraden.

§ 6 Oppnevning av bedømmelseskomité

Når fakultetet har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevner fakultetet selv en sakkyndig komité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen, prøveforelesningene og disputasen. Fakultetet fastsetter samtidig en frist for når innstillingen skal foreligge. Fristen skal normalt ikke overstige tre (3) måneder.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6, jf. § 10 gjelder for komiteens medlemmer.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:

- begge kjønn er representert
- minst to av medlemmene er uten tilknytning til NTNU
- minst ett av medlemmene har hovedstilling ved en utenlandsk institusjon
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse

Dersom kriteriene fravikes, skal dette begrunnes særskilt.

Instituttet som avhandlingens tema faller inn under fremmer forslag om bedømmelseskomité. Komiteens sammensetning skal begrunnes med hensyn til hvordan den samlet dekker avhandlingens fagfelt. Fakultetet utpeker en administrator blant komiteens medlemmer eller i tillegg til komiteens medlemmer.

Fakultetet kan, ved frafall, oppnevne et settemedlem til bedømmelseskomiteen.

Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité og har anledning til å innlevere skriftlige merknader, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

§ 7 Bedømmelseskomiteens arbeid

§ 7.1 Innhenting av supplerende opplysninger

Fakultetet skal sørge for at komiteens medlemmer mottar NTNUs “Veiledning om bedømmelse av norske doktorgrader”.

Bedømmelseskomiteen kan kreve fremlagt kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

§ 7.2 Omarbeiding av innlevert avhandling

Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av den innleverte avhandlingen og eventuelt tilleggsmateriale, jf. § 7.1, anbefale at fakultetet gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal gi en konkret oversikt i skriftlig form over hva kandidaten må omarbeide.

Tillater fakultetet en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som normalt ikke skal være lengre enn tre (3) måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Fakultets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av kandidaten.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer vedrørende teori, hypotese, materiale eller metode er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.

§ 7.3 Bedømmelseskomiteens innstilling

Bedømmelseskomiteen avgir innstilling om arbeidet er verdig til å forsvares for dr.philos.-graden. Innstilling og eventuelle dissenser skal begrunnes.

Bedømmelseskomiteens innstilling bør foreligge innen tre (3) måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen. Anbefaler komiteen omarbeiding av avhandlingen og fakultetet tillater dette, løper ny frist fra den dato avhandlingen leveres på nytt.

Bedømmelseskomiteens innstilling oversendes fakultetet, som forelegger denne for kandidaten. Kandidaten gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Hvis kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal fakultetet snarest underrettes skriftlig om dette.

Kandidatens eventuelle merknader skal sendes fakultetet. Fakultetet fatter vedtak i saken i samsvar med § 8.

§ 7.4 Retting av formelle feil i avhandlingen

Kandidaten har anledning til å rette formelle feil i avhandlingen etter innlevering. Kandidaten må da utarbeide en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet og sende denne inn senest fire (4) uker før komiteens frist for avlevering av innstilling. Retting av formelle feil kan bare skje én gang.

§ 8 Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

Fakultetet fatter, på grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling, vedtak om dr.philos.-avhandlingen er verdig til å forsvares.

Enstemmig innstilling

Dersom komiteen avgir enstemmig innstilling og fakultetet finner å legge den enstemmige innstillingen til grunn for sitt vedtak, fatter fakultetet selv vedtak i samsvar med den enstemmige innstillingen.

Dersom fakultetet finner at det foreligger begrunnet tvil om komiteens enstemmige innstilling skal legges til grunn, skal fakultetet selv søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.

Fakultetet fatter vedtak i saken på grunnlag av innstillingen og de innhentede uttalelsene.

Delt innstilling

Dersom komiteen avgir delt innstilling og fakultetet finner å legge flertallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, fatter fakultetet vedtak i samsvar med flertallets innstilling. Dersom komiteen avgir delt innstilling og fakultetet vurderer å legge mindretallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, kan fakultetet søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til flertallets innstilling i den opprinnelige komitéinnstillingen, skal denne innstillingen følges.

Kandidaten skal underrettes om utfallet etter behandling av uttalelser fra nye sakkyndige.

§ 9 Ny innlevering

En dr.philos.-avhandling som ikke er funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave først seks (6) måneder etter at fakultetet har fattet sitt vedtak. Fakultetet oppnevner da en ny bedømmelseskomite, der minst ett av medlemmene fra den opprinnelige komiteen bør gjenoppnevnes. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares.

§ 10 Offentliggjøring av avhandlingen

§ 10.1 Krav til den trykte avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal kandidaten levere den trykte avhandlingen til fakultetet i godkjent format og i henhold til NTNUs bestemmelser, i det antallet fakultetet har bestemt.

Kandidaten skal levere fakultetet et kortfattet sammendrag av avhandlingen på engelsk og norsk. Dersom avhandlingen hverken er skrevet på engelsk eller norsk, skal det i tillegg leveres et sammendrag på avhandlingens språk. Både avhandlingen og sammendraget skal gjøres offentlig tilgjengelig, og fakultetet har ansvar for at dette skjer.

§ 10.2 Offentliggjøring

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest tre (3) uker før dato for offentlig forsvar. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter omarbeiding på grunnlag av komiteens foreløpige kommentarer, jf. § 7.2.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en dr.philos.-avhandling.

Ved publisering av avhandlingen skal kandidaten følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner.

§ 11 Prøveforelesninger og disputas

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal kandidaten holde to offentlige prøveforelesninger, én over et selvvalgt emne og én over et oppgitt emne. Kandidaten meddeler tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til fakultetet fire (4) uker før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for kandidaten ti (10) arbeidsdager før forelesningen. Oppgitt emne skal ikke stå i direkte forbindelse med temaet for avhandlingen.

Disputasen skal normalt avholdes innen seks (6) måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Prøveforelesningene skal være bestått før disputasen holdes.

Forelesninger og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, med mindre fakultetet godkjenner et annet språk.

Bedømmelseskomiteen avgjør om prøveforelesningene er bestått eller ikke bestått. Det skal begrunnes dersom prøveforelesningene underkjennes. Finner bedømmelseskomiteen prøveforelesningene tilfredsstillende, skal kandidaten forsvare doktorgradsarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av fakultetet.

Disputasen ledes av dekanus eller den fakultetet bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene og bedømmelsen av disse. Deretter gjør kandidaten rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen.

Førsteopponent innleder diskusjonen og annen opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen (ex auditorio), må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen et tidspunkt som denne fastsetter og kunngjør ved åpningen av disputasen.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til fakultetet der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningene og forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent eller ikke godkjent.

Dersom bedømmelseskomiteen ikke godkjenner prøveforelesningene, må det avholdes nye prøveforelesninger. Nye prøveforelesninger må holdes over nye emner og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Nye prøveforelesninger kan bare holdes én gang. Forelesningene bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige, dersom ikke fakultetet har bestemt noe annet.

Dersom fakultetet ikke godkjenner disputasen, kan kandidaten forsvare avhandlingen på nytt én gang. Fakultetet fastsetter tidspunkt for ny disputas. Disputasen bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige.

§ 12 Kreering, vitnemål og diplom

På grunnlag av innberetning fra bedømmelseskomiteen om at prøveforelesningene og disputasen er godkjent, kreerer fakultetet kandidaten til doctor philosophiae og utsteder vitnemål.

Doktorgradsdiplom utferdiges av institusjonen. På diplommet skal tittelen på avhandlingen føres opp sammen med opplysninger om hvilket fagområde doktorgraden er avlagt innenfor.

§ 13 Klage

Avslag på søknad om å få avhandlingen bedømt og vedtak om ikke godkjent avhandling, prøveforelesninger eller disputas kan påklages etter reglene i forvaltningslovens §§ 28 flg.

Grunngitt klage sendes fakultetet. Fakultetet kan oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis fakultetet ikke tar klagen til følge, sendes klagen til NTNUs sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak.

Dersom fakultetet eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et utvalg til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 14 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves Forskrift for graden dr.philos. ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), fastsatt av Styret ved NTNU 07.12.2005 med hjemmel i Lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-9 nr. 7.